El mestre Sebas. Compromís i valors republicans. Un referent.

Dolors Basa

El nom de Sebas Parra el tinc associat a les virtuts de compromís i de valors republicans en el sentit més literal: de llibertat, igualtat i fraternitat, tant a nivell individual com col·lectiu, dels pobles. Als valors i a la consciència de classe. A la transversalitat entre els conceptes d'educació, revolució i solidaritat.

Quan vull pensar en la primera vegada que vaig trobar-me amb en Sebas em venen al cap mil i una imatges. Serà que no em va impressionar? Serà que no va ser important? Doncs no, és que en Sebas era i és d'aquelles persones que tinc present en molts moments i etapes de la meva vida. En Sebas, per mi i per moltes persones, és un referent que ens guia en l'intent constant de ser coherents i defensar la justícia social en tots els àmbits (evidentment, cadascú a la seva manera). Per la defensa d'un altre Món possible i d'una República catalana, social i lliure.

El primer que recordo d'ell és pràcticament una anècdota. Quan era estudiant de magisteri a l'anomenada "Escola Normal" de Girona els anys 76,77,78... descobríem per primera vegada els autors i les principals idees de la pedagogia. Una vegada, alguns dels estudiants van explicar que podíem fer una trobada amb un professor de Girona -que venia del món obrer, havia sigut mecànic- i que aplicava el mètode Freire. Era en Sebas Parra. Jo no en sabia res d'ell. Recordo que hi vam anar amb una llibreta i bolígraf per agafar apunts, com es feia abans a les classes, i en Sebas va començar a explicar amb tant d'entusiasme i vehemència, fent-nos participar com a grup en la dinàmica, que vam acabar sense prendre cap apunt. Recordo que, malgrat ser molt pedagògic en la seva explicació, va ser crític amb l'educació que ens impartien des de l'Escola Universitària i vam acabar parlant del capitalisme i el neoliberalisme. De la revolució que hauria de ser l'educació. Aquella trobada amb en Sebas va ser motiu de debat amb el grupet d'estudiants que hi havíem anat durant força temps, tant dins de les classes com en les estones d'esbarjo en el bar.

Més endavant, quan ja ens coneixíem per altres raons i circumstàncies compartides, un dia li vaig comentar aquest enrenou que havia provocat la seva trobada en el

Licencia Creative Commons Reconocimiento-No comercial-Compartir igual

grup i, amb aquella actitud seriosa i alhora sorneguera, em va dir que aquest era l'objectiu, és el que pretenia. I això demostra el que va ser una constant en la seva manera de veure i viure la vida. Tenia clar l'objectiu i, amb tota la seva senzillesa personal, no es quedava assegut esperant que se solucionés, cercava les corbes i giragonses que calgués per ser instructiu i didàctic alhora, i activista pels principis. Era militant actiu no sols de la pedagogia freireana, sinó de les pedagogies emancipadores en tot moment.

A finals dels anys 80 i principis dels 90, vaig participar activament en temes de cooperació. Des de l'entitat, que donava suport a l'agermanament de Torroella de Montgrí/San Juan del Sur de Nicaragua, la comissió Nord-Sud, em va proposar ser la representant a la Coordinadora d' ONGs de les comarques gironines i Maresme i així és com vaig entrar en contacte amb força regularitat amb en Sebas. Ell era un dels impulsors de l'agermanament de Salt amb Quilalí, n'era President de la Comissió d' Agermanament. Jo era una principiant i ell era l'expertesa personificada, especialment en els temes de política llatinoamericana, de cooperació i d' educació. En Sebas era una de les ànimes vives de les reunions i activitats de la Coordinadora. Sempre assistia de manera activa a tot el que es programava, activitats, propostes i jornades, i allà, el millor de tot, era que compartia les seves idees, plantejaments i arguments amb perspicàcia i sense embuts, ens feia rumiar i barrinar a totes, fins i tot sense voler. En aquell temps, molts dels participants en les comissions d'agermanament viatjàvem a Nicaragua i en tornar compartíem les vivències, *'les plàtiques'* d'allà. Coincidia, també, que moltes érem persones de l'àmbit de l'educació i ens havia fascinat la Campanya a Nicaragua de la "Cruzada Nacional de Alfabetización", que va reduir els índexs d´analfabetisme del país en un temps rècord. Un dels principals líders d'aquesta Campanya havia estat Orlando Pineda.

Aquí, doncs, es van promoure moltes activitats i xerrades per informar i donar suport a la Campanya. Un dels llocs on se'n parlava era l' Escola d'Adults de Salt. El director en aquells moments era en Sebas Parra i, juntament amb altres professors, van organitzar xerrades i activitats de tota mena en les que participàvem moltes de les associacions de l'entorn de la cooperació amb Nicaragua.

Uns anys més tard, ells mateixos, l'any 2001 van portar l'Orlando Pineda a les comarques gironines. Era en el 25è aniversari de l'Escola d'Adults de Salt. L'Orlando va tornar diverses vegades a Catalunya i a comarques gironines. Recordo especialment l'any 2003, que se li va fer entrega del Premi Mestres 68 de la Universitat de Girona, en reconeixement a la tasca desenvolupada en el món de

Licencia Creative Commons Reconocimiento-No comercial-Compartir igual

l'educació i a l'acte hi vam assistir molts mestres i representants de la societat civil gironina. En Sebas em va presentar a l' Orlando Pineda -era tot un personatge, amb qui venia de gust mantenir conversa i amb qui era fàcil *platicar* durant hores. Ens vam trobar diverses vegades, fins i tot alguna a Managua. El "maestro" era una icona dels Nica, físicament, amb el seu barret de palla i el color fosc de la pell. Quan hi parlaves t'adonaves que era el testimoni humà, polític i pedagògic d'un mestre singular i entenies el perquè tenia tanta relació amb en Sebas Parra. En Sebas que, ben pensat, podria representar el mateix al nostre país: icona de coherència i militància.

Vam organitzar sopars i trobades en diversos municipis de la demarcació amb ells com a protagonistes. Era quan les associacions dels agermanaments amb pobles de Nicaragua a comarques gironines estaven en alça i molt actives, i Déu n'hi doret l'impacte intel·lectual que ens van provocar a molts. Amb el seu discerniment ens permetia associar mentalment, a nivell personal i col·lectiu, els conceptes d'educació i solidaritat. A més, en aquells moments, encara ens embadalia i seduïa tot el que tenia a veure amb la revolució sandinista. Va ser el temps de la campanya "Yo, sí puedo", que va mobilitzar de nou estudiants, joves i mestres cap a Nicaragua. Una campanya que manegava material donat pel govern cubà, gràcies a les gestions que havia fet el mateix Sebas Parra, en Joan Colomer i l'Orlando Pineda durant la seva participació en el Primer Congrés Mundial d'Alfabetització de l'Havana. Recordo bé les converses amb l'Orlando i en Sebas parlant de Nicaragua, de la tasca realitzada en diverses regions amb el voluntariat, de la campanya "Yo, sí puedo" i els beneficis que aportava a les comunitats on, a més de reduir l'analfabetisme, les dotava de material audiovisual i els permetia activitats d'oci en llocs on abans no hi havia ni energia elèctrica.

En Sebas sempre va continuar promovent projectes a Nicaragua i això no seria cap novetat sabent-ne el seu compromís, si no fos que ell hi sabia involucrar a molta gent, el que convertia els projectes en col·lectius i, a més, servia per afavorir-ne la difusió. Uns exemples serien els brigadistes que anaven a Nicaragua cada any, al projecte AEPCFA-Girona, a l'institut Paulo Freire d'Espanya, a la Universitat Popular i Alternativa o a l'associació GRAMC... Recordo que a mi personalment em va implicar en xerrades, jornades o bé simplement en escriure articles o col·laboracions econòmiques en diversos petits projectes, i això, segur que ho asseverarien moltes altres persones. Per exemple, el 2012 en el llibre *"Enseñar, aprender, salvarse",* en edició en castellà a càrrec de l'Institut Paulo Freire, que va permetre que els brigadistes d'aquell any en portessin 200 exemplars a Nicaragua.

Licencia Creative Commons Reconocimiento-No comercial-Compartir igual

En Sebas era un activista incansable i sabia encomanar-ho a la gent del seu entorn. A més, era mestre en el complet sentit de la paraula. Mestre per a tothom. Era ensenyant i pedagog del dia a dia, de l'aprendre a aprendre. Ens recomanava lectures i divulgava els coneixements de manera amena, amb sentit crític, amb perspectiva de pensador per desalienar consciències i desemmascarar les convencions i falses informacions d'una societat enxarxada per mitjans de comunicació amb noticies esbiaixades de la realitat.

Va ser en Sebas que em va impulsar a llegir dos llibres de l'Eduardo Galeano : "Las venas abiertas de América Latina", els primers anys que vaig iniciar-me en l'estima per països llatinoamericans i els seus processos polítics i socials; i l'altre, un llibre que va ser durant un temps llibre de capçalera en la meva tauleta de nit, "Patas arriba. La escuela del mundo al revés".

Li agradava analitzar la societat actual, i les dificultats, de manera crítica, però sempre amb escolta activa amb els que debatia. Volia i desitjava un pensament alternatiu a la societat del consum i del capitalisme i creia en la recerca de noves fórmules. En cada grup de reflexió d'internacionalisme, de Nicaragua, de l'educació dels pobles, de cooperació internacional, en que vaig participar en aquell temps, en Sebas n'era promotor actiu indispensable. Els nostres debats passaven de les idees de la lluita sindical a la lluita pedagògica, a la lluita sociopolítica, sempre per la defensa de les llibertats, els drets socials, la justícia, la solidaritat i la fraternitat.

Aquella època jo també participava activament en el sindicat UGT, primer a la FETE (Federació de Treballadors de l'Ensenyament), on ell n'havia sigut membre actiu molt abans i fins i tot durant un temps havia format part de la direcció de la gestora de comarques gironines. Venia sovint pel local, juntament amb el company Joan Colomer, també afiliat a la FETE. Així que era un altre lloc on ens trobàvem i podíem fer debat dels temes polítics, socials, sindicals... No li interessava massa el dia a dia del sindicat i, en canvi, era molt de comentar i parlar referent al paper dels sindicats de classe en la societat actual o de l'estratègia que calia per arribar a tothom, en especial a les classes més vulnerables, o com la idea de col·lectiu, de bé comú, de la unió fa la força, podia fer canviar les estructures socials i nacionals del país.

Recordo que, a partir de les seves intervencions i de debats amb ell i altres persones de l'entorn social, en van sorgir algunes iniciatives pròpies. El que en dèiem activitats de política social, organitzades des del sindicat UGT. Una de molt especial per a mi va ser el Cicle de Cinema Social, que durant uns anys va tenir

Licencia Creative Commons Reconocimiento-No comercial-Compartir igual

força èxit. Planificàvem la projecció de pel·lícules de temàtiques socials –que escollíem del fons de la Coordinadora d'ONGs amb temàtiques laborals, socials, feministes...–, de temàtiques de fons ideològic en polítiques transformadores. Organitzàvem un fòrum-debat posterior i les passàvem en el Museu del Cinema. La idea era apropar persones alienes al sindicat amb l'argument de la pel·lícula i alhora reflexionar des de la perspectiva alternativa als debats convencionals que solia haver-hi en el propi local del sindicat sobre temes laborals. Teníem clar que érem un sindicat de classe i això representava molt més que debatre temes laborals i de serveis amb els delegats-des o amb l'afiliació.

A nivell de política, amb ell també vaig tenir moltes xerrades. Parlàvem de què implica creure en l'internacionalisme i en les polítiques d'esquerres i com viure-les amb coherència. Comentàvem les dècades d'ofensiva imperialista, el salt en la internacionalització del capital a través d'un procés de desenvolupament desigual, que deixava a una minoria de "guanyadors", a una gran majoria de "perdedors", la decadència d'un capitalisme i un espanyolisme incapaç de generar noves oportunitats... Ell opinava que només la unitat de la classe treballadora podia erigir-se com a veritable alternativa. Jo li plantejava la idea d'un futur millor amb la independència de Catalunya. Ell em parlava de la necessitat d'una lluita revolucionària internacionalista. Recordo que havíem parlat de com les lluites nacionals havien de ser internacionals en el seu contingut. De fet, idees de Marx i Engels. Però també de Kavafis i del seu particular viatge a Ítaca, com a pràctica alliberadora educativa. I acabàvem les converses reivindicant l'existència de les classes socials en l'actualitat, quan en els discursos oficials semblava, i encara sembla, no existir, i com la futura República catalana hauria de ser una xarxa de complicitats i de solidaritats.

A la presó vaig rebre un parell de cartes d'ell, on em comentava el que estava passant a comarques gironines i un fet que desconeixia de la seva biografia, que era el seu empresonament l'any 1976. M'animava a seguir amb energia en la defensa dels drets fonamentals i que cerqués en la lectura i l'escriptura una manera de protegir-me mentalment de les angoixes i les mancances o dificultats personals que podia patir per l'empresonament. També em va confessar que havia deixat l´afiliació al sindicat UGT i que seria un tema per parlar quan m'alliberessin.

De fet, crec que la lectura i l'escriptura, que tan bé em recomanava, van ser instruments que ell sempre va utilitzar, no sols per formar-se, sinó per protegir-se d'idees alienes i mecanismes de la societat capitalista i expressar el seu empipament amb el sistema formal i el qüestionament de les pràctiques actuals. De

Licencia Creative Commons Reconocimiento-No comercial-Compartir igual

vegades algú havia comentat que tan ràpid li anava la mà per escriure com el cap per pensar. I, per això, ens ha deixat molts articles que podem considerar com tresors per ajudar a reflexionar.

En relació a l'ideari polític, malgrat no ser afins al mateix partit. sí que teníem moltes coincidències: la idea de defensa de la lluita contra les desigualtats socials i l'autodeterminació dels pobles. Potser per això sempre em va mostrar el seu suport i ajuda pel que calgués en els meus moments de dificultats evidents o, potser perquè, darrera d'aquella imatge de duresa, d'intel·lectual, d'inconformisme al sistema, de mestre i de cos i expressió de cuirassa, hi havia una persona capaç d'estimar moltíssim, de gran emotivitat i amb un gran cor, que s'acostava a tothom qui patia o ho passava malament.

A l'hora d'escriure records i idees compartides amb en Sebas, em va encuriosir cercar els correus electrònics que ens havíem intercanviat i m'he adonat que sempre són correus amb finalitat de noves iniciatives i nous projectes que ell promovia o on estava implicat. Malauradament, durant els anys 2017-2021 no n'hi ha cap, pel meu empresonament, i passem del 2017, on em demana visita concertada com a consellera d'Afers Socials per venir a explicar-me un projecte i que recordo que els vaig rebre al despatx del Departament, a Barcelona, com sempre a ell i a en Joan Colomer. I un dels darrers correus era la participació a l'acte d'homenatge a Miquel Soler Roca a Barcelona, el setembre del 2021, on em feia les indicacions necessàries i m'informava del guió de la jornada (sempre preparava amb molta cura allò que depenia de la seva planificació); i el següent ja era per informar-me que tenia un problema de salut inesperat. El correu electrònic era el mitjà de comunicació que teníem si no hi havia trobada física, ja que, si havia de ser per telèfon, ens havíem de comunicar per mitjà de la seva estimada companya Empar.

La veritat és que algú va batejar en Sebas Parra com a "mestre teixidor de complicitats" i crec que és una bona definició del seu tarannà, de la seva acció durant tota la vida. Una lluita col·lectiva continuada en el món del dret a l'educació i la cooperació. Era una persona inquieta, incòmoda amb el sistema, però generador d'iniciatives o de complicitats arreu. Ens ha deixat molts escrits, articles i llibres referents a l'educació i a la revolució, amb idees plenes de fermesa, compromís, esperança i somnis, però també d'inconformisme, de duresa, d'obstinació i perseverança.

En Sebas no va renunciar mai als seus principis, malgrat tots els malgrats, i

Licencia Creative Commons Reconocimiento-No comercial-Compartir igual

elogiava allò en què creia fins i tot si en la seva aplicació a la pràctica no havia tingut l´èxit esperat per ell –per exemple, l'orgull que sentia i expressava en explicar la UPA gironina.

Va ser, i és, un referent de treball al servei del poble, de lluita comunitària i emancipadora. Necessitaríem tenir moltes persones com en Sebas per construir una societat més justa, en que la passió, el compromís, la lluita i la perseverança, que ell va mantenir durant tota la seva trajectòria de vida solidària, compromesa i coherent, ens portessin a "un altre món és possible".

En Sebas ens va deixar pel càncer a l'edat de 76 anys, el desembre del 2022, però el seu esperit i les ganes de lluita per continuar els somnis d'un món millor ens acompanyaran sempre. T'enyorem, però et tenim present en cada compromís, en cada lluita i en cada trinxera social.

Sempre endavant, sempre com tu, Sebas !!

Licencia Creative Commons Reconocimiento-No comercial-Compartir igual